

Об утверждении адаптационной программы для обучающихся первых классов на казахском языке обучения, нуждающихся в дополнительной поддержке языка обучения

Приказ и.о. Министра просвещения Республики Казахстан от 24 февраля 2026 года № 47-НК

В соответствии с подпунктом 42-1) статьи 5 Закона Республики Казахстан "Об образовании" ПРИКАЗЫВАЮ:

1. Утвердить адаптационную программу для обучающихся первых классов на казахском языке обучения, нуждающихся в дополнительной поддержке языка обучения согласно приложению к настоящему приказу.

2. Комитету среднего образования Министерства просвещения Республики Казахстан в установленном законодательством Республики Казахстан порядке обеспечить:

1) в течение пяти рабочих дней со дня подписания настоящего приказа направление в электронном виде на казахском и русском языках в Республиканское государственное предприятие на праве хозяйственного ведения "Институт законодательства и правовой информации Республики Казахстан" Министерства юстиции Республики Казахстан для официального опубликования и включения в Эталонный контрольный банк нормативных правовых актов Республики Казахстан;

2) размещение настоящего приказа на интернет-ресурсе Министерства просвещения Республики Казахстан после его официального опубликования.

3. Контроль за исполнением настоящего приказа возложить на первого вице-министра просвещения Республики Казахстан.

4. Настоящий приказ вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования.

*Исполняющий
обязанности министра*

М. Мелдебекова

Утверждена приказом
Министра просвещения
Республики Казахстан
от 24 февраля 2026 года № 47-НК

Адаптационная программа для обучающихся первых классов на казахском языке обучения, нуждающихся в дополнительной поддержке языка обучения

Глава 1. Общие положения

1. Настоящая Адаптационная программа для обучающихся первых классов с казахским языком обучения, нуждающихся в дополнительной языковой поддержке

языка обучения (далее - Адаптационная программа), разработана в соответствии с подпунктом 42-1) статьи 5 Закона Республики Казахстан "Об образовании" и Государственными общеобязательными стандартами начального, основного среднего и общего среднего образования, утвержденными приказом Министра просвещения Республики Казахстан от 3 августа 2022 года № 348 (зарегистрирован в Реестре государственной регистрации нормативных правовых актов под № 29031), и определяет содержание и организацию реализации мероприятий по языковой и социальной адаптации обучающихся первых классов.

2. Цель Адаптационной программы - формирование базовых коммуникативных навыков на казахском языке и обеспечение готовности обучающихся к освоению учебных программ и взаимодействию в образовательной среде.

3. Задачи Адаптационной программы:

- 1) формирование навыков понимания устной речи педагогов и сверстников;
- 2) формирование навыков диалогической и монологической речи в учебных и бытовых ситуациях;
- 3) расширение активного и пассивного словарного запаса обучающихся;
- 4) формирование базовых навыков чтения и письма на уровне первого класса;
- 5) формирование навыков языковой и социальной адаптации обучающихся в образовательной среде.

Глава 2. Адаптационная программа

4. Базовое содержание адаптационной программы включает:

- 1) учебные занятия - организация образовательного процесса с учетом языковых потребностей обучающихся, формирование базовых навыков устной и письменной речи на казахском языке;
- 2) классные часы - занятия, направленные на социально-эмоциональную адаптацию, развитие коммуникативных и языковых навыков, формирование правил поведения в школе;
- 3) внеурочная деятельность - мероприятия, познавательного, творческого, спортивного и социального характера, направленные на поддержку языковой среды, расширение словарного запаса и закрепление речевых конструкций на казахском языке

Объем реализации Адаптационной программы составляет не менее 2 академических часов в неделю и планируется организацией образования с учетом основной учебной нагрузки обучающихся и педагогов.

5. Учебные занятия строятся на основе сквозных тем первого класса, которые используются в качестве опоры при отборе текстов, заданий и речевых ситуаций. Сквозные темы предусмотрены Типовыми учебными программами по каждому учебному предмету, утвержденными приказом Министра просвещения Республики

Казахстан от 16 сентября 2022 года № 399 "Об утверждении типовых учебных программ по общеобразовательным предметам и курсам по выбору уровней начального, основного среднего и общего среднего образования" (зарегистрирован в Реестре государственной регистрации нормативных правовых актов за № 29767), и обеспечивают последовательность образовательного процесса, формирование межпредметных связей и системное восприятие окружающего мира.

Ортақ тақырыптар:

1. Өзім туралы
2. Менің мектебім
3. Менің отбасым және достарым
4. Бізді қоршаған әлем
5. Саяхат
6. Салт-дәстүр және фольклор
7. Демалыс және хобби
8. Дені сау ұрпақ - ел болашағы

Оқу сабақтарының мазмұны:

Тоқсан	Ортақ тақырыптар	Мазмұны	Тілдік мақсат / дағды
I (1-8 апта)	"Өзім туралы", "Менің отбасым және достарым"	Амандасу, танысу. Жеке мәліметтер: аты, жасы; Отбасы: ана, әке, аға, қарындас/сіңлі, әпке және басқалар. Қарапайым тұрмыстық тіркестер: "Менің атым...", "Маған ... ұнайды"; Түстер, 1-10 сандары. Негізгі құрылымдар: "Бұл ...", "Мен ...".	Өзін таныстыру; отбасы мүшелерін атау; қарапайым сұрақтарға жауап беру; өтініш немесе қалауын білдіру.
II (9-16 апта)	"Менің мектебім", "Бізді қоршаған әлем"	Мектеп: сынып, мұғалім, кітап, дәптер. Мінез-құлық ережелері; Қоршаған заттар. Кеңістіктік түсініктер: жоғары/төмен, оң/сол; 1-20 сандары.	Мұғалімнің нұсқауларын түсіну; заттарды сипаттау; ; мектеп заттарын атау; күнделікті жағдайларда қарапайым сөйлеу құрылымдарын қолдану.
III		Саяхат: көлік түрлері (автобус, велосипед, машина), табиғат (тау, көл, орман), ертегі кейіпкерлері, эмоциялар (қуаныш, қорқыныш, көңіл-күй), қозғалыс етістіктері; Дәстүрлер мен фольклор: халықтық мерекелер мен	суретті және әрекеттерді сипаттау; қозғалыс пен әрекетке қатысты сөйлем құрылымдарын қолдану; қысқа сюжет, ертегі немесе аңызды әңгімелеп беру;

(17-24 апта)	"Саяхат", "Салт-дәстүр және фольклор"	дәстүрлер (Наурыз, туған күн), ертегілер мен аңыздар, дәстүрлі бұйымдар мен киімдер, эмоциялар (қуаныш, құрмет, тандану), әрекет және қарым-қатынас етістіктері (ойнау, ән айту, би билеу, сөйлеу).	кейіпкерлердің эмоцияларын жеткізу; мерекелер мен дәстүрлер туралы айту.
IV (25-33 апта)	"Демалыс және хобби", "Дені сау ұрпақ - ел болашағы"	Демалыс және хобби: ойындар, спорт, сүйікті іс-әрекеттер, бос уақыт; Салауатты ұрпақ: салауатты өмір салты, пайдалы тағам, дене жаттығулары, жеке гигиена, денсаулыққа қамқорлық; Қарапайым тұрмыстық және оқу фразалары, әрекеттер мен эмоциялардың сипаттамалары; Хобби, іс-әрекеттер және күнделікті істер туралы айтуға арналған сөздер мен тіркестер; Оқиғаларды сипаттауда сандарды, түстерді және қарапайым грамматикалық құрылымдарды қолдану.	өзінің демалысы мен сүйікті іс-әрекеттері туралы айту; күнделікті өмірдегі әрекеттер мен оқиғаларды сипаттау; эмоциялар мен қалауларды білдіретін сөйлемдерді қолдану; денсаулық және салауатты өмір салты туралы әңгіме жүргізу; тоқсан тақырыптарына байланысты қысқа әңгімелер мен оқиғаларды баяндау.

6. План классных часов формируется по направлениям, соответствующим ключевым компетенциям и навыкам, которые предстоит развивать у обучающихся:

1) адаптация и привыкание к школьной жизни (1-4 недели) - формирование чувства безопасности, знакомство с учебной средой, освоение правил поведения, первичное использование казахского языка в школьной среде;

2) базовые коммуникативные конструкции казахского языка (5-12 недели) - освоение приветствий, прощаний, простых вопросов и ответов, формирование навыков базового общения на казахском языке;

3) развитие академического словарного запаса (13-20 недели) - расширение словаря по школьным и повседневным темам, развитие навыков описания объектов, действий, эмоций и событий;

4) социально-эмоциональная адаптация (21-26 недели) - развитие навыков взаимодействия с окружающими, управления эмоциями, сотрудничества и социальной ответственности;

5) укрепление языкового развития и коммуникации (27-33 недели) - закрепление речевых конструкций, формирование связной речи, поддержка диалогической и монологической коммуникации, применение языка в практических ситуациях.

Тоқсан	Тақырыптар	Іс-әрекет түрі	Жұмыс формасы	Тілдік мақсат / дағды
I (1-8 апта)	Өзім туралы	Амандасу, танысу	Танысу шеңбері, "Менің есімім ... " ойыны	Өзін таныстыру, аты-жөнін айту, амандасу сөздерін қолдану
	Жеке мәліметтер	Өзің туралы айтып бер	Әңгіме, карточкалар	Жасын, атын айту, "Менің атым...", "Менің жасым ... " тіркестерін қолдану
	Менің отбасым	Отбасы мүшелері	Жұптық жұмыс, шағын қойылым	Отбасы мүшелерін атау, "Бұл - менің анам" сияқты қарапайым сөйлемдер құрастыру
	Қарапайым тұрмыстық тіркестер	Тілектері мен қалаулары	"Саған не ұнайды?" ойыны	"Маған ... ұнайды" деп өз қалау-жігерін білдіру, "Саған ... ұнай ма?" деген сұрақтар қою
	Түстер, 1-10 сандары	Ойын тапсырмасы	Карточкалар, "Түс/санды тап" ойыны	Түстер мен сандарды атау және оларды сөйлем ішінде қолдану
II (9-16 апта)	Менің мектебім	Сынып, мұғалім, заттар	Сыныпқа экскурсия, талқылау	Мектептегі заттарды атау, оларды сипаттау, сұрақтар қою
	Мінез-құлық ережелері	Қауіпсіздік	Жағдаяттық ойындарды талқылау	Нұсқаулықтарды түсіну, "Болады/Болмайды" сияқты рұқсат пен тыйымды білдіретін тіркестерді қолдану
	Қоршаған заттар	Кеңістік ұғымдары	"Кім қайда?" ойыны	"Биік/аласа", "оң/сол" сөздерін қолдану, заттардың орналасуын сипаттау
	1-20 сандары —	Практикалық тапсырма	Ойын арқылы орындау, заттарды санау	Сандарды атау және оларды қарапайым сөйлемдерде қолдану
	Саяхат	Көлік, табиғат		Нысандарды сипаттау, "жүреді", "жүгіреді", "жүзеді"

III (17-24 апта)			Сурет бойынша әңгіме құрастыру, шағын қойылым	сияқты қимыл сөздерін қолдану
	Эмоциялар мен әрекеттер	Қуаныш, қорқыныш, көңіл күй	Рөлдік ойын, талқылау	Эмоцияларды білдіретін сөздерді қолдану, кейіпкерлердің әрекеттерін сипаттау
	Салт-дәстүр мен фольклор	Халықтық мерекелер	Әңгімелеу	Мерекелер туралы айту, тақырыптық лексиканы қолдану
	Ертегілер мен аңыздар	Кейіпкерлер мен оқиғалар	Оқу, сахналық қойылым	Қысқа сюжетті қайта айтып беру, кейіпкерлердің эмоцияларын білдіру
IV (25-33 апта)	Демалыс және хобби	Сүйікті істер	Талқылау, мини-сұхбат	Хоббиі туралы айту, өз қалауларын білдіру
	Дені сау ұрпақ	Пайдалы тағам, гигиена	"Пайдалы ма, зиян ба?" ойыны әдеттерді сипаттау	Денсаулыққа қатысты лексиканы қолдану, әрекеттер мен әдеттерді сипаттау
	Әрекеттер мен оқиғалар	Тұрмыстық жағдайлар	Рөлдік ойындар, талқылау	Әрекеттер мен оқиғаларды сипаттау, "Мен істеймін...", "Ол істейді..." деген сөйлемдерді құрастыру
	Қорытынды сағат	Қайталау және практикалық қолдану	"Мектеп/Дүкен" рөлдік ойыны, топтық жұмыс	Үйренген сөздер мен құрылымдарды қолдану, диалог жүргізу, оқиғаларды әңгімелеп беру

7. Внеурочная деятельность в рамках Адаптационной программы реализуется через познавательные, творческие, спортивные и социально ориентированные мероприятия, направленные на развитие коммуникативных навыков и использование казахского языка в различных ситуациях взаимодействия.

Внеурочные мероприятия, направленные на формирование языковой среды:

№	Жұмыс түрі	Өткізу орны / формасы	Тілдік мақсат / дағды
		Мектеп кітапханасына экскурсия	Сөздік қоры кеңейту, жаңа сөздермен танысу, нысандарды сипаттау дағдыларын қалыптастыру

1	Танымдық қызмет	Мектеп мұражайына, өлкетану экспозицияларына бару	Заттарды сипаттау үшін мақсатты сөздерді қолдану, қарапайым сөйлемдер құрастыру
		Қуыршақ театрына, балалар қойылымдарына бару	Тыңдалымды түсіну, қысқаша әңгімелеп беру және эмоционалды реакцияны дамыту
		Табиғатты бақылау, күнделік жүргізу	Қысқа ауызша сипаттамалар құрастыру, өсімдіктер, жануарлар, ауа райы сөздерін қолдану
		"Кітап апталығына", көрмелерге қатысу	Оқу, әңгімелеп беру, қазақ тілінде пікірлер мен әсерлерді білдіру
2	Шығармашылық қызмет	Сурет салу, аппликация, шеберлік сабақтары	Әрекеттер мен материалдарды сипаттайтын сөздерді қолдану, "Мен сурет саламын...", "Бұл ..." тіркестерін құрастыру
		Ертегіге иллюстрациялар байқауы	Сөздік қоры кеңейту, сурет бойынша қысқа әңгімелер құрастыру
		Таңғы жиындар, мерекелік іс-шаралар	Диалогтік сөйлеуді дамыту, амандасу, құттықтау және қысқа фразаларды қолдану
3	Тілдік орта бойынша жұмыс	Тілдік ойындар ("Сөзді тап", "Сурет бойынша әңгімелеп бер")	Сөздік қоры мен диалогтік сөйлеуді белсендіру, сөйлеу үлгілерін бекіту
		Диалогтарды модельдеу, шағын қойылым	Диалог құру тәжірибесін дамыту, коммуникация және әңгімелеп беру дағдылары
		Ата-аналармен бірлескен мини-марафондар: оқу және жазу	Үйде сөйлеу дағдыларын бекіту, сөздік қор мен грамматикалық құрылымдарды кеңейту
4	Әлеуметтік-тәрбие қызметі	Сынып сағаттары: достық, өзара көмек	Қарым-қатынас дағдыларын қалыптастыру, күнделікті сөйлеу формулаларын қолдану
		Мектеп ережелерімен таныстыру	"Ереже" тақырыбы бойынша сөздер мен тіркестерді қолдану, нұсқауларды түсіну дағдыларын дамыту

		Эмоциялық мәдениетті дамыту ойындары	Эмоцияны білдіретін, қолдау көрсететін фразаларды қалыптастыру
5	Спорттық-сауықтыру қызметі	Қозғалмалы ойындар, мини-эстафеталар	Командалық сөздерді, бағдарларды, әрекеттерді сипаттайтын сөздерді қолдану
		Ауада серуендеу	Қоршаған ортаны талқылау, бақылауларды қазақ тілінде сипаттау
6	Отбасымен бірлескен жұмыс	Ашық есік күндері, шығармашылық жобалар	Ата-аналардың қатысуымен ауызша сөйлеу тәжірибесі, бірлескен іс-әрекет арқылы сөздік қорды кеңейту
7	Қоғамдық пайдалы қызмет	"Таза сынып", "Таза аула" акциялары	Әрекеттерді, командаларды, нұсқауларды сипаттайтын сөздерді қолдану, коммуникациялық бастаманы дамыту
		Аудан/қала музейлеріне, театрларға, көрмелерге экскурсия	Тыңдалымды түсіну, оқиғаларды әңгімелеп беру, мәдениет пен өнер тақырыбы бойынша сөздік қорды кеңейту

Примечание:

При сохранении достижения цели и задач Адаптационной программы допускается изменение содержания тем.

8. Организация образования обеспечивает создание безопасной и поддерживающей языковой среды при реализации Адаптационной программы, включая взаимодействие обучающихся с работниками школы и формирование навыков поведения и коммуникации в школьной среде.

Роли сотрудников и их задачи:

Сотрудник	Задачи	Примеры речевых формул на казахском
Охрана	Приветствие обучающихся на входе; контроль безопасного прихода и ухода; помощь в ориентации по территории.	"Сәлеметсіз бе!", "Бұл сенің сыныбың", "Кімге барайын деп едің?"
Медицинский работник	Контроль здоровья и адаптации к физическим нагрузкам;	

	консультации по режиму дня и гигиене.	"Сенің дене қызуың қалыпты", "Қолыңды жууды әдетке айналдыра ғой"
Библиотекарь	Внеклассные чтения и экскурсии; поддержка языковой среды через рассказы и словарные игры.	"Бұл кітапты оқып көрейік", "Сурет бойынша әңгіме айтып бер"
Обслуживающий персонал (столовая)	Поддержка навыков общения во время еды; использование простых инструкций на казахском языке.	"Отыра ғой", "Қарның ашып қалмады ма? Тамақ іше ғой", "Тамақтан кейін қолыңды жууды ұмытпа!"
Учителя-предметники и обучающиеся старших классов	Единообразие речевых форм и правил; помощь в ролевых играх, мини-драматизациях и экскурсиях	"Кім бірінші айтады?", "Бұны қалай жасау керек?"

9. По завершении Адаптационной программы организация образования обеспечивает достижение обучающимися минимального уровня языковой и социальной адаптации, включающего:

- 1) понимание простых устных инструкций педагогов и сверстников;
- 2) участие в элементарных диалогах и формулирование простых высказываний;
- 3) использование базового словарного запаса по основным тематическим направлениям;
- 4) чтение и написание простых слов, предложений и коротких текстов;
- 5) применение элементарных грамматических конструкций;
- 6) соблюдение правил поведения и участие в совместной деятельности;
- 7) выражение простых мыслей, действий и событий на казахском языке;
- 8) использование казахского языка в учебной и повседневной коммуникации.